

Několik slov úvodem ...

Vážení přátelé,

řada jevů nasvědčuje tomu, že se ve společnosti prohlubuje krize. Zejména krize morální a mravní, ale i krize euroatlantického myšlení. Projevuje se to hlavně bezskrupulózní honbou za ziskem a za osobním prospěchem, na škodu myšlenkám svobody, demokracie a lidské solidarity. Zdá se, že opuštění tradičních křesťanských hodnot, na nichž naše euroatlantická civilizace vyrostla, zejména pak opuštění myšlenky lásky k bližnímu a její nahrazení principem individualistické dravosti, nebyl krok správným směrem.

I v oblasti uspořádání společnosti a mechanismů jejího řízení se už začínají projevovat krizové jevy. Zdá se, že současný globální tržní kapitalismus má v sobě zabudován autodestrukční prvek, jímž je neustálá bezpodmínečná honba za zvyšováním objemů výroby, prodeje a zisků pro majitele firem, což samozřejmě nelze stupňovat donekonečna. K tomu jen podotýkáme, že nic než kapitalismus v předchozích dvou stoletích na světě neexistovalo – to, co se ve 20. století nazývalo ve východním bloku socialismem, byla jen forma státně monopolního kapitalismu, kdy malá skupinka lidí fakticky rozhodovala o rozdělování vyrobených produktů a hodnot.

Teď vstupujeme do 21. století a postindustriální společnosti, kterou snad nejlépe charakterizuje možná trochu nadsazený slogan z oblasti informačních technologií, že totiž „21. století bude stoletím zpracování informací a výroba bude jen nevýznamným přidruženým prvkem“. Explozivní vývoj v robotice tomu dává za pravdu a lidská práce (hlavně ta manuální) bude čím dále tím méně potřebná.

Jedním z nejdůležitějších prvků systému jsou v současné společnosti peníze, které prorůstají doslova celým jejím organismem. Říká se, že „oheň je dobrý sluha, ale zlý pán“ a my jsme přesvědčeni, že o penězích to platí dvojnásob. Jsou dobrými služebníky těch, kdo jich mají dostatek, ale zlými pány pro ty, kdo takzvaně „žijí z ruky do úst“, což je, bohužel, převážná většina občanů. Zde už stačí málo (ztráta zaměstnání, závažná nemoc atd. atd.) a život člověka a jeho rodiny, která má hypotéku nebo splácí větší půjčky, se doslova a do písmene hrotí.

Česká republika je na tom ještě relativně dobře (vůči zbytku světa). Posuďte sami: na světě žije cca 7,3 miliard lidí. Z toho cca 5,6 miliard lidí (76,7%) žije v zemích s hrubým měsíčním příjmem menším než 350 EUR (pro srovnání – v ČR je hrubý měsíční příjem 925 EUR). Občané vyspělých západních zemí pak mají hrubý měsíční příjem zhruba v rozsahu 2 000 až 4 000 EUR. Pro úplnost je ještě třeba dodat, že cca 3 miliardy lidí (41%) žije v podmínkách tzv. „zoufalé chudoby“ s příjmem pod 60 EUR měsíčně. A dále je třeba dodat, že řada seriózních vědeckých prací upozorňuje na to, že tyto propastné rozdíly stále více rostou, tj. bohatí stále více bohatnou a chudí stále více chudnou.

Vzhledem k tomu, co jsme uvedli výše, máme za to, že celá společnost, zejména pak její intelektuální elity, se bude muset opravdu hluboce zamyslet nad mechanismy řízení společnosti v 21. století, chceme-li přežít. Jsme svědky toho, že společnost se radikalizuje, a to ne vždy správným směrem. Za všechny uveďme jen jeden alarmující fakt, a to kolik mladých, sociálně vykořeněných lidí z Evropy se hlásí do armády islámského státu. Vize nové Velké říjnové revoluce (provedené kdysi v Rusku v listopadu) není dnes něco, nad čím bychom měli jen lehkovážně mávnout rukou.

Hotový recept dnes nemá nikdo, a co je horší, nikdo ho ani příliš vážně nehledá; spíš všichni pasivně čekáme, co nám bůh (nebo matka příroda, chcete-li) nadělí. V minulosti to nikdy nebylo nic příjemného – spíš naopak (v minulosti světové války, nyní množící se lokální konflikty atd. atd.).

Proto jsme si dovolili uspořádat tuto konferenci, na níž jsme pozvali všechny, o nichž jsme přesvědčeni, že k naznačenému globálnímu problému uspořádání světa v duchu svobody, demokracie, humanity a solidarity, a ne v duchu totality (maskované sebeušlechtilějšími hesly) mají co říct.

Doc. Dr. Lubomír Pána, Ph.D., rektor
Vysoké školy evropských a regionálních studií

Ladislav Štítkovec, předseda
Hnutí za Přímou Demokracii